

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Abdulhamit GÜL tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 99. maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serpil KEMALBAY PEKGÖZEGÜ

İzmir Milletvekili

Savaş politikaları, çatışmalar, siyasi krizler, yoksulluk ve benzeri krizler sonucu yerlerinden edilmiş olan mülteciler/göçmenler daha iyi bir yaşama kavuşmak için düzensiz göç geçişleri esnasında kitlesel ölümler, büyük trajediler yaşamaktadırlar. Yeryüzünde bugüne kadar yaşanmış göç olayının en ciddi boyutlarına tanıklık ettiğimiz günümüzde, devletlerin insani değerleri gözetmediği, sınırlarda ve denizlerde göçe bağlı yaşam hakkı ihlallerine başvurduğu, yaşanan hak ihlallerini örtbas ettiği görülmektedir. Toplumlar ise yaşamakta olan büyük acılarla baş edememekte, karşı karşıya kaldığı insani krizi yadsıma sorunu ile yüz yüze kalmaktadırlar. Siyasete hâkim olan nefret söylemi, ırkçılık, ayrımcılık ve bunların cezasız kalması göçmenlere/ mültecilere yönelen insan hakları ihlallerini daha da büyötmektedir.

Nitekim çeşitli illerde çeşitli tarihlerde yaşanan saldırılarla yaşam ve sığınma haklarından mahrum bırakılan mültecilere /göçmenlere yönelik bir yaşam hakkı ihlali vakası da 24 Ağustos 2021 tarihinde yaşanmıştır. Edirne'den Yunanistan'a geçtikten sonra Türkiye'ye iade edilen 45 mülteci/göçmenin askerler tarafından bugüne kadar çok sayıda sığınmacının yaşamını yitirdiği sadece son birkaç yıl içerisinde 1500 cenazenin çıkarıldığı Meriç Nehri'ne atıldığı iddialarıdır. Nehre atıldıktan sonra kurtulmayı başaran bazı sığınmacıların Özgürlük İçin Hukukçular Derneği (ÖHD)'ne başvurusu üzerine 5 insanın yaşamını yitirdiği, aralarında çocuk, hasta ve yaşlıların da bulunduğu çok sayıda göçmenin kaybolduğu ve halen kendilerinden haber alınamadığı kamuoyu ile paylaşılmıştır.

SSM

24.08.2021 tarihinde Yunanistan'dan Türkiye'ye iade edilmeleri sonrasında askerlerin komutanınım diye hitap ettikleri bir kolluk kuvveti görevlisinin emri ile 50-60 kişilik göçmen grubundan kadın ve kız çocuklarını ayırarak aralarında 10 yaş üstü çocuklarında bulunduğu 45 kişinin 5'erli gruplara bölünmek suretiyle ve açık nefret söylemleri ve hakaretle araçlara bindirilerek Meriç Nehrinin kenarına götürüldükleri, burada herkesten nehre atlayıp Yunan tarafına geri gitmelerinin istendiği, nehre atlamayı kabul etmeyenlerin ise üzerlerine ateş açılacağı tehdidinde bulunulduğu, erlerin insanların boğulabilecekleri uyarılarında bulunmaları üzerine komutanın daha da sertleşerek onları da emre itaatsizlikten sorumlu tutmakla tehdit ettiği, nehre atılmak istenirken kaçmaya çalışan 50 yaşlarındaki Afganistanlı bir mültecinin askerlerce silahla vurulduğu ve vurulan Afgan mültecinin daha sonra nehre atıldığı, emri veren komutanın ise nehre atılan göçmenlerin/mültecilerin ardından "güle güle" diyerek el sallarken o anları video kaydına aldığı basına yansıyan iddialardır.

Edirne Valiliğince "olayın varlığına ilişkin hiçbir sonuca ulaşılamadığı" açıklaması yapılırken, verilen bir soru önergesini yanıtlayan Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar tarafından da "Yazılı soru önergesinde gerçekleştiği iddia edilen olayın doğruluğuna ilişkin Bakanlığımızda bilgi ve belge bulunmadığı tespit edilmiştir" cevabı verilmiştir.

Özgürlük için Hukukçular Derneği (ÖHD) İstanbul Şubesi'nin başvurusu üzerine Edirne Cumhuriyet Başsavcılığı olaya ilişkin resen soruşturma başlatılmış, savcılıkça başvuru yapan 2 sığınmacının ifadesi alınarak olayın yaşandığı yerin Edirne'nin Uzunköprü ilçesi olduğunu belirlenmiş ve yer tespiti yapılmıştır. Ancak; başvuru sığınmacıların avukatları tarafından akıbetleri bilinmeyen sığınmacılar için nehirde arama çalışmaları başlatılması talebiyle başvuru yapılmasına rağmen ne valilikçe ne de savcılıkça sığınmacıların bulunması için herhangi bir arama çalışması başlatılmamıştır.

Öte yandan; askerler tarafından Meriç Nehri'ne atıldığı belirtilen 2 mülteci için kayıp başvurusu aldıklarını aktaran İnsan Hakları Derneği (İHD) yapmış oldukları basın açıklamasında; resmi gelen başvuruda 2 kişinin kayıp olduğu ancak nehre atılanlar arasında çocukların da olduğu bu yönü ile de kendilerine bildirilmeyen durumlar bulunduğunu düşündüklerini belirtmişlerdir.

Türkiye'nin taraf olduğu Mültecilerin Hukuki Statüsüne Dair Birleşmiş Milletler Sözleşmesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi 4 numaralı protokolü ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu kapsamında ülke içindeki yabancıların korunması amaçlanmıştır.

Uluslararası anlaşmaları ve insan haklarını hiçe sayarak göçmenlerin/mültecilerin nehre geri yollanması bir insanlık faciası ve ağır bir insan hakları ihlalidir. Bu konuda

inandırıcı, delillere dayalı, şeffaf bir soruşturma yürütülerek adalet sağlanmalı, kamuoyu aydınlatılmalıdır. Tüm bu iddiaları araştırmak ve sorumluların cezalandırılması hukuk devleti olmanın gereğidir.

Bu bağlamda;

- 1- Yunanistan'dan Türkiye'ye iade edilen ve aralarında çocukların da bulunduğu 45-50 kişilik göçmen grubunun askerler tarafından Meriç Nehri'ne atıldıkları iddiaları bilginiz dahilinde midir? Bilginiz dahilinde ise bu iddialar doğru mudur?
- 2- Yaşamını yitirdiği ve kayıp oldukları iddia edilen göçmen/mülteci sayısı tespit edilmiş midir? Tespit edildi ise kimlikleri belirlenmiş midir?
- 3- 24 Ağustos 2021 gecesı Edirne sınırında görevli kolluk kuvveti birliklerinin kimlik tespiti yapılmış mıdır? Bu kişiler etkin ve şeffaf bir şekilde soruşturulmuş ve ifadelerine başvurulmuş mudur?
- 4- Edirne Valiliğince "olayın varlığına ilişkin hiçbir sonuca ulaşılamadığı" açıklaması ile Milli Savunma Bakanı tarafından "yazılı soru önergesinde gerçekleştiği iddia edilen olayın doğruluğuna ilişkin Bakanlığımızda bilgi ve belge bulunmadığı tespit edilmiştir" açıklamaları hangi araştırma, inceleme ve soruşturma sonucuna göre verilmiştir? Bu iddialara ilişkin olarak kimlerle görüşülmüş ve ifadeler alınmıştır?
- 5- Yer ve bölge tespiti yapılmış olması ve talep edilmesine rağmen halen neden nehirde arama çalışmaları başlatılmamıştır?
- 6- Bölgede görev yapan askerler tarafından mültecilere/göçmenlere "Komutan gelince, 'Yunanistan'a gitmeyeceğiz" dememeleri yönünde uyarıldıkları ifade edilmiştir. Daha öncesinde de bu tür bir olay mı yaşanmıştır? Sınırdaki kolluğun bu tür bir uygulaması mı bulunmaktadır?
- 7- Edirne Valiliğince ifade edilen "kamu görevlileri tarafından işlendiği iddia edilen her türlü kötü muamele ya da yetkisiz güç kullanma iddiası adli ve idari yönden araştırılmakta ve soruşturulmaktadır" açıklaması yapılmıştır. Bu kapsamda kaç kişi hakkında bir soruşturma başlatılmıştır ve kaç kişi görevden alınmıştır?